

ARUBA

Examen MAVO

2019

Tijdvak 1

7 mei

07.30 – 10.00

Nederlands Leesvaardigheid

Tekstboek

Dit examen bestaat uit **46** vragen.

Voor dit examen zijn maximaal **53** punten te behalen.

Dit **tekstboek** bestaat uit **10** bladzijden.

(Bij dit **tekstboek** hoort ook een **werkblad** en een **opgavenblad**.)

Voor elk vraagnummer in het **opgavenblad** staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Veel Arubanen weten niet wat normaal eten is

1. **ORANJESTAD** – Naar aanleiding van een onderzoek van het Wit Gele Kruis Aruba over eetcultuur op Aruba constateert diëtiste Carol Stamper dat er de afgelopen twee jaar een stijging is in het aantal volwassenen dat interesse heeft om veganistisch te leven en het aantal ouders dat hun kind veganistisch wil opvoeden.

2. “Balans en zo gevarieerd mogelijk eten is belangrijk voor veganisten en niet-veganisten,” benadrukt Stamper. “De meeste mensen denken dat ze goed eten en alle vitaminen binnenkrijgen, maar vaak is dat niet zo. Een groot gedeelte van de Arubanen weet niet wat normaal eten is.” Zelf is Stamper sinds haar tienerjaren veganist. Haar zoon voedt ze sinds zijn geboorte zonder dierlijke producten op. “Hij weet niet anders, maar op een bepaalde leeftijd zal ik aan hem vragen of dit echt is wat hij wil.”

Geen reserve

3. Op eigen houtje starten met veganistisch eten is niet zonder gevaar, vooral bij kinderen. Wereldwijd zijn er zaken bekend waarbij veganistische kinderen met zware ondervoeding en vitaminetekorten worden opgenomen of zelfs overlijden. Imsan-diëtiste Adelita Henriette zag zo’n situatie nog niet op Aruba. Wel zegt ze dat een verkeerde toepassing van het veganistische dieet bij kinderen levensgevaarlijk kan zijn. “Vooral door gebrek aan vitamine B12 kan het bij kinderen snel mis gaan, omdat zij geen reserve hiervan hebben.” B12 zit alleen in dierlijke producten, zoals vlees en melk. Een tekort leidt tot bloedarmoede en problemen aan het zenuwstelsel.

4. Ouders die besluiten hun kind veganistisch op te voeden raadt zij aan om dit alleen onder begeleiding van een diëtist te doen en regelmatig het bloed te laten controleren. “Dan kun je kijken wat een kind op basis van lengte, groei, leeftijd en gewicht nodig heeft, want het verkeerd toepassen van het dieet kan namelijk levenslange gevolgen hebben.”

-
- 27 5. De veganistische leefstijl wordt wereldwijd, maar ook op Aruba steeds meer
28 gepromoot. Het programma Biba Saludabel (Leef Gezond) van de Arubaanse
29 nationale zorgverzekering AZV wijdde onlangs een reeks afleveringen aan de
30 veganistische en vegetarische leefstijl. AZV-woordvoerder Solange Tchong
31 vertelt dat het programma wilde aantonen dat vegetarisch en veganistisch
32 leven op Aruba een lekkere en gezonde optie is.
- 33 6. "Maar veganisten zijn niet per se gezonder. Er zijn ook veganisten die
34 overgewicht hebben, omdat ze de hele dag chips eten of patat. Balans en zo
35 gevarieerd mogelijk eten is belangrijk. Vitamine B12 kun je halen uit
36 bijvoorbeeld amandelmelk waar B12 aan toegevoegd is. En Omega 3, dat in
37 vette vis voorkomt, zit ook in zaden en noten," benadrukt Stamper. Als je die
38 niet regelmatig en op gevarieerde wijze gebruikt, raadt het WGK aan om dit te
39 supplementeren.
- 40 7. Ook adviseert Stamper om bij interesse in het veganisme contact op te nemen
41 met een diëtist en niet zomaar vlees en vis uit het dieet te schrappen. Tevens
42 benadrukt zij dat een gebalanceerd dieet niet alleen voor veganisten belangrijk
43 is. "Iedereen zou jaarlijks hun bloed moeten laten controleren op eventueel
44 vitaminen- en mineralengebrek," aldus Stamper.

Naar een artikel uit Caribisch Netwerk, Bobby Spier, 5 augustus 2018

Zeeën van plastic

Een winterjas kopen van gerecyclede plastic flessen, op sneakers van oceaanplastic lopen – is dat de oplossing voor de plasticsoep in onze oceanen? Was het maar zo makkelijk. ‘Veertig procent van al het plastic dat wereldwijd geproduceerd wordt, gooien we binnen twintig minuten weg.’

- 1 **1.** Vorig jaar kwam de milieubewuste modeontwerpster Stella McCartney met
2 een rugzak gemaakt van oceaanplastic. Het sportmerk Adidas meldde
3 onlangs opgetogen dat het een miljoen paar had verkocht van sneakers van
4 oceaanplastic. Steeds meer producenten komen met spullen die zouden zijn
5 gemaakt van oceaanplastic, zoals zonnebrillen, sandalen, meubels en zelfs
6 skateboards.
- 7 **2.** Het klinkt natuurlijk heel mooi dat de fabrikanten een bijdrage willen leveren
8 aan het verminderen van de plasticsoep in de oceanen, maar helpen zulke
9 initiatieven eigenlijk echt? Is het een serieuze oplossing voor het probleem of
10 stiekem een slimme marketingtruc? Of ligt de waarheid in het midden? Lever
11 je als consument echt een bijdrage aan het verminderen van de plastic-
12 vervuiling door een garderobe van oceaanplastic aan te schaffen?

- 13 3. Maria Westerbos, oprichter en directeur van *Plastic Soup Foundation* (een
14 Nederlandse organisatie die de bronnen van de plasticsoep aanpakt), maakt
15 zich weinig illusies. “Die producten zijn eigenlijk alleen goed om mensen
16 bewust te maken van het probleem,” zegt ze. “De hoeveelheid oceaanplastic
17 die modefabrikanten verwerken, is heel klein. Meestal is maar een laag
18 percentage van die producten echt van oceaanplastic, voor de rest zijn ze van
19 gewoon gerecycled of nieuw plastic. Dat komt omdat de kwaliteit van
20 oceaanplastic zo laag is dat je er maar weinig mee kunt doen. Het zijn
21 allemaal soorten plastic door elkaar. Als je daar nog iets van wilt maken, dan
22 is dat heel arbeidsintensief en dus heel duur.”
- 23 4. Volgens Westerbos kunnen we het probleem van oceaanplastic vergelijken
24 met een olieramp – ‘want plastic is gemaakt van olie’. Verder zegt ze: “Plastic
25 afval in de oceanen fragmenteert door golfslag, zonlicht en vertering tot heel
26 kleine deeltjes die je met het blote oog niet meer kunt zien. Die deeltjes drijven
27 niet alleen op het water, ze zweven in de hele waterkolom. Daardoor
28 verandert ons water in een wereldwijde soep van nanoplastics. Dat nano-
29 plastic zit overal in: in de lucht, in het water en in de grond. Je kunt zeggen:
30 we eten plastic, we drinken plastic en we ademen plastic. We moeten ervoor
31 zorgen dat dit stopt, dat er niet nog meer bij komt. Producten vervaardigen van
32 oceaanplastic is niet het antwoord, maar als je als fabrikant de opbrengst
33 doneert aan organisaties die de plasticsoep serieus bestrijden, helpt dat wel!”
- 34 5. Maar wat kun je als consument dan doen? Is rondlopen op sneakers van
35 oceaanplastic misschien alleen leuk voor bewustwording? “Probeer plastic
36 zoveel mogelijk te vermijden,” zegt Maria Westerbos. “Doe niet alles in plastic
37 boterhamzakjes, neem geen plastic tasje aan in de winkel. We zijn eigenlijk
38 allemaal verslaafd aan plastic. We weten ook niet beter. Het begint al als je
39 ’s morgens opstaat en gaat douchen. Kijk om je heen! Alles is van plastic: je
40 tandenborstel, de shampoofles, het douchegordijn, lippenstift en antirimpel-
41 crème, want ja, in make-up zit ook plastic. En als je gaat werken, zit je achter
42 een plastic computer en drink je koffie uit plastic bekertjes.”

- 43 6. Om mensen te helpen plastic te vermijden, werkt *Plastic Soup Foundation* op
44 dit moment aan een 'plasticdieet'. "Dat dieet wordt een schijf van zes, naar
45 voorbeeld van de voedingsschijf. Die schijf is ingedeeld in: keuken, badkamer,
46 tuin etcetera. Daarbij kijken we wat je in die ruimtes aan plastic ziet, waar je
47 van af kunt en wat je voortaan kunt vermijden. We zetten er ook coaches op
48 die mensen ondersteunen. We doen dat omdat goede voornemens om geen
49 plastic meer te accepteren vaak mislukken. Je krijgt bijvoorbeeld de hele tijd
50 plastic rietjes opgedrongen."
- 51 7. "Rietjes? Die stuur ik meteen terug," zegt Bernard Merkx. Hij is medeoprichter
52 van *Waste Free Oceans*, een stichting die zich inzet voor oplossingen voor de
53 plasticsoep. Merkx werkt sinds dertig jaar voor industriële recyclingbedrijven
54 en richtte in 2011 *Waste Free Oceans* op om zijn expertise ook in te zetten
55 tegen de plasticvervuiling van oceanen. Zo stond deze stichting aan de wieg
56 van het Europese *Fishing for Litterproject*, waarbij vissers een vergoeding
57 kunnen krijgen als ze op plastic vissen. De stichting is ook betrokken bij het
58 bouwen van een gespecialiseerde recyclingfabriek voor plastic visnetten in
59 Denemarken.
- 60 8. Over mode van oceaanplastic zegt Merkx: "Het idee achter die producten is
61 niet dat je daarmee het probleem gaat oplossen. Het idee erachter is laten
62 zien dat je zelfs met dit soort rotzooi iets moois kunt maken. Dat is prima en
63 dat stimuleren we, maar als je het probleem echt wilt oplossen, moet je naar
64 de bron. Je moet zorgen dat de instroom van plastic in het water stopt en
65 schoonmaken waar dat nodig is. Het goede nieuws is dat we de
66 recyclingtechnieken hebben om het grootste deel van het probleem op te
67 lossen."
- 68 9. Toen Merkx met *Waste Free Oceans* begon, was de grootste zorg het
69 inzamelen van al het drijvende plastic afval dat in de rivieren, zeeën en
70 oceanen terechtkwam. Maar inmiddels is bekend dat de plasticsoep ook andere
71 bronnen heeft. Simpelweg door het wassen van kleren of door autorijden lever
72 je er al een aandeel aan. "Als je kleren van synthetische materialen wast,
73 komen er plasticdeeltjes los die met het afvalwater meegaan. Als je autorijdt,
74 slijten je autobanden. Die banden zijn van synthetisch rubber gemaakt en dat
75 slijtsel gaat via het regenwater en de riolering ook het water in. En dan is er nog
76 het probleem dat veel cosmeticaproducten kleine plastic bolletjes, de
77 zogenaamde *microbeads*, in hun cosmeticaproducten verwerken, aldus Merkx."
- 78 10. Volgens Merkx is de plasticsoep een probleem dat van vele kanten moet
79 worden aangepakt. Verstandig consumeren is daar één onderdeel van.
80 "Fabrikanten hebben ook hun verantwoordelijkheid. Wij gaan met hen in
81 gesprek. Met fabrikanten van synthetische stoffen kijken we of je anders kunt
82 weven zodat stoffen minder vezeltjes loslaten bij het wassen. We voeren
83 gesprekken met wasmachineproducenten over filters. Ik merk dat de
84 welwillendheid in de industrie groeiende is. Maar wie is de 'eigenaar' van het
85 probleem en wie zet de eerste stap om dit probleem op te lossen?"

- 86 **11.** Luisterend naar mensen als Maria Westerbos en Bernard Merckx ontdek je als
87 consument niet aan het gevoel dat het lastig is om het probleem van de
88 plasticsoep goed aan te pakken. Je kunt bijvoorbeeld je lege shampooflesjes
89 netjes naar de plasticcontainer brengen. Maar als de shampoo microbeads
90 bevat, is dat dan niet schadelijker voor onze oceanen dan de plasticfles zelf? Je
91 kunt bijvoorbeeld besluiten geen kleren meer van synthetische stoffen te kopen,
92 maar de katoenindustrie is ook heel erg vervuilend. De meest onthutsende
93 gedachte is misschien wel dat je heel milieubewust kleren van oceaanplastic
94 kunt kopen, maar dat je dan weer plastic aan de oceanen toevoegt als je ze
95 wast...
- 96 **12.** Je kunt het gewoonweg niet alleen aan de consument overlaten. En ook niet
97 alleen maar aan de industrie. Ook de overheid moet haar verantwoordelijkheid
98 nemen, want strengere wetgeving is echt van belang. Toen de gratis plastic
99 tassen verboden werden, zagen we dat je als overheid echt gedrag kunt
100 veranderen. Veel mensen nemen nu hun eigen tas mee naar de winkel. Het
101 aantal plastic tassen dat in de Noordzee gevonden wordt, is flink verminderd
102 vergeleken met een aantal jaar geleden.
- 103 **13.** Er ligt nu een voorstel van de Europese Commissie om dingen zoals rietjes en
104 plastic stokjes aan ballonnen te verbieden. Als overheid kun je sturen. Als er
105 wereldwijd statiegeld zou komen op alle blikjes, juicepakken en plastic flessen,
106 dan heb je zestig tot zeventig procent van het probleem onder controle. Echter,
107 de traagheid waarmee veel landen in actie komen, is teleurstellend. Ik hoef je
108 niet te vertellen hoe lang de statiegeld discussie in Nederland al loopt. We
109 hebben echt nog een paar slagen te maken, aangezien in Nederland een groot
110 deel van de vuilniszakken en vuilnisbakken nog gemaakt wordt uit nieuw plastic
111 materiaal.

Naar een artikel uit HP/De Tijd, Renate van der Zee, 13 september 2018

ARUBA

Examen MAVO

2019

Tijdvak 1

7 mei

07.30 – 10.00

Nederlands Leesvaardigheid

Opgavenblad

Dit examen bestaat uit **46** vragen.

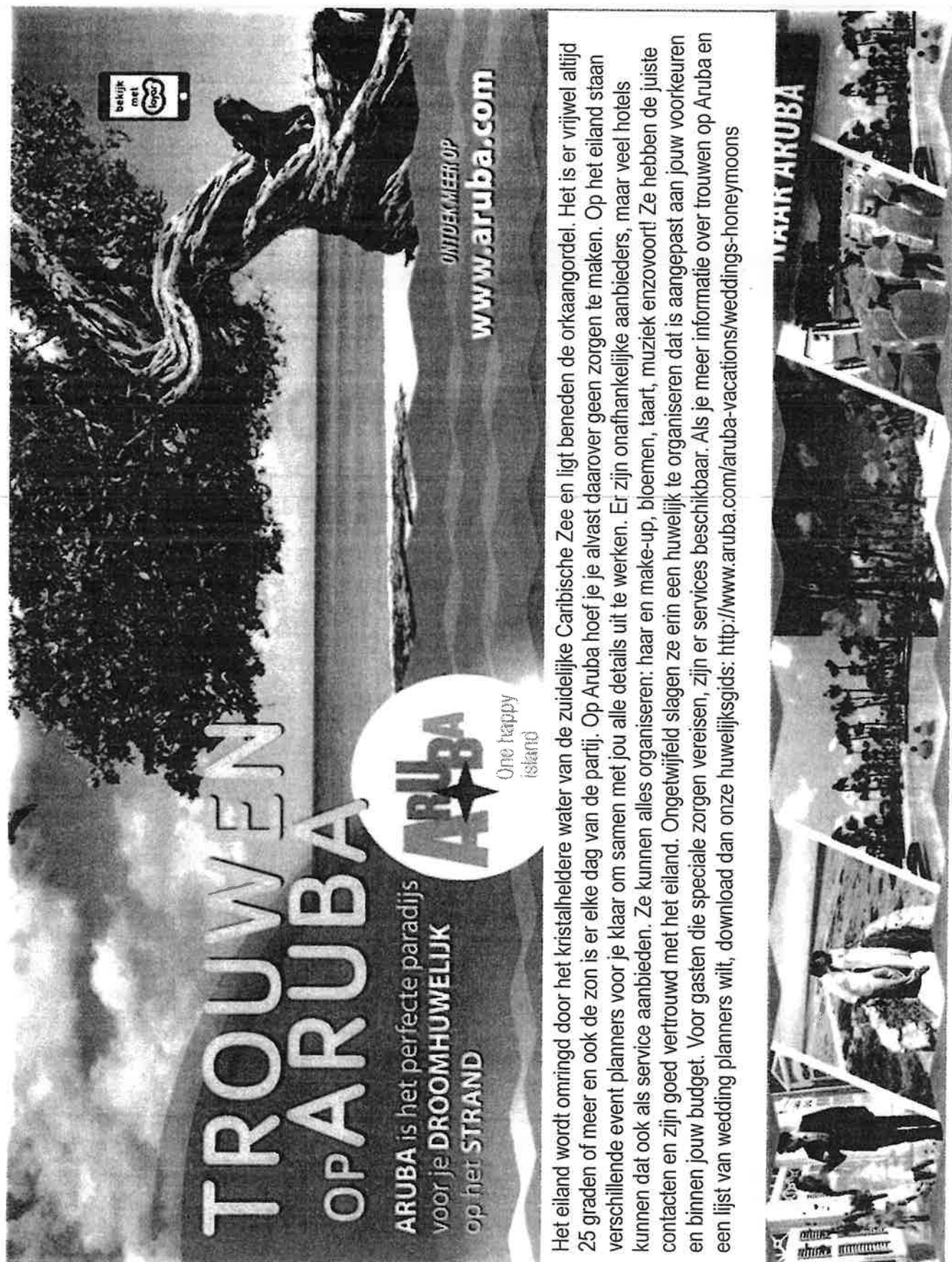
Voor dit examen zijn maximaal **53** punten te behalen.

Dit **opgavenblad** bestaat uit **10** bladzijden.

(Bij dit **opgavenblad** hoort ook een **werkblad** en een **tekstboek**.)

Voor elk vraagnummer in het **opgavenblad** staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Tekst 1

**TROUWEN
OP ARUBA**

ARUBA is het perfecte paradijs
voor je **DROOMHUWELIJK**
op het **STRAND**

ARUBA One happy island

ONTDEK MEER OP
www.aruba.com

Het eiland wordt omringd door het kristalheldere water van de zuidelijke Caribische Zee en ligt beneden de orkaangordel. Het is er vrijwel altijd 25 graden of meer en ook de zon is er elke dag van de partij. Op Aruba hoef je je alvast daarover geen zorgen te maken. Op het eiland staan verschillende event planners voor je klaar om samen met jou alle details uit te werken. Er zijn onafhankelijke aanbieders, maar veel hotels kunnen dat ook als service aanbieden. Ze kunnen alles organiseren: haar en make-up, bloemen, taart, muziek enzovoort! Ze hebben de juiste contacten en zijn goed vertrouwd met het eiland. Ongetwijfeld slagen ze erin een huwelijk te organiseren dat is aangepast aan jouw voorkeuren en binnen jouw budget. Voor gasten die speciale zorgen vereisen, zijn er services beschikbaar. Als je meer informatie over trouwen op Aruba en een lijst van wedding planners wilt, download dan onze huwelijksids: <http://www.aruba.com/aruba-vacations/weddings-honeymoons>

NAAR ARUBA

Naar: www.aruba.com

Vragen bij tekst 1

TROUWEN OP ARUBA

1p ☐ 1. Waarvoor is Aruba het perfecte paradijs volgens dit affiche?

In de eerste twee zinnen van de tekst staat: "Het eiland ... de partij."
Waarom is het eiland Aruba aantrekkelijk voor toeristen?

1p ☒ 2. Hoeveel redenen worden hiervoor genoemd?

- A 2
- B 3
- C 4
- D 5

2p ☐ 3. Waarom kunnen event planners op Aruba alles goed organiseren?

☐ 4. Waar houden event planners volgens de tekst rekening mee als ze een huwelijk organiseren voor hun klanten?

1p ☐ 5. Welke bron moet je raadplegen indien je meer informatie wilt krijgen over trouwen op Aruba?

1p ☒ 6. Wat is het doel van deze tekst?

- A Informeren
- B Instrueren
- C Overhalen
- D Overtuigen

Een auteur kan verschillende middelen hanteren om de tekst aantrekkelijk te maken. Zoals:

- 1. gevarieerde lettertypes gebruiken
- 2. illustraties gebruiken
- 3. humor in de tekst verwerken
- 4. nadelen vermelden
- 5. voordelen vermelden

1p ☒ 7. Van welke middelen maakt de auteur bij deze tekst gebruik?
Kies het beste antwoord.

- A 1 en 2
- B 1, 2 en 3
- C 1, 2 en 4
- D 1, 2 en 5

1p ☒ 8. Wat voor soort tekst is deze tekst?

- A instructietekst
- B krantenartikel
- C nieuwsbericht
- D reclametekst

Weerstand tegen vaccineren

1. Bij een aantal ouders is er een grote weerstand tegen vaccinatie. Zij laten hun kind niet vaccineren. De redenen waarom ouders deze keuze maken kan voortkomen uit verschillende overwegingen. Bij de meesten spelen godsdienstige aspecten een beslissende rol, voor anderen gaat het om gevoelsmatige bezwaren. Zij vinden het onnodig om een kind van twee maanden al tegen zoveel virussen en bacteriën te vaccineren. Ook zijn sommige ouders aanhanger van alternatieve geneeswijzen, waarbij behandelingen worden gepropageerd mocht het kind alsnog ziek worden.

Wat gebeurt er als meer ouders hun kind niet laten vaccineren?

2. Door de huidige hoge aantallen ouders die hun kinderen wel laten vaccineren, is er geen of weinig kans dat besmettelijke ziekten de kans krijgen om de kop op te steken. Er moeten immers besmette kinderen of ouders zijn voor het virus of de bacterie om in een gebied rond te kunnen gaan. Zakt de vaccinatiegraad in, dan is er opnieuw uitbraak mogelijk. Dat zie je bijvoorbeeld in gemeenten waar men om godsdienstige reden niet vaccineert. Plotseling kan er dan weer mazelen of rode hond uitbreken. Het is vooral omdat anderen hun kinderen laten inenten dat voor de niet vaccineerders niet veel infectierisico is. Als iedereen zijn kind laat vaccineren heeft dat dus voordeel voor de gehele bevolking en niet alleen voor het kind zelf.

Zijn de ziekten waartegen wordt gevaccineerd te behandelen?

3. Virusziekten, zoals bof, mazelen, rode hond, kinderverlamming zijn niet te behandelen. Infecties die door bacteriën worden veroorzaakt zijn wel met antibiotica te behandelen, maar veroorzaken in veel gevallen levensbedreigende ziekten, zoals hersenvliesontsteking, ontsteking van het strottenklepje of een zeer ernstige keelontsteking, zoals bij difterie.

Hoe staan kinderartsen tegenover niet vaccineren?

4. Kinderartsen weten hoeveel ellende de ziekten waartegen tegenwoordig kan worden gevaccineerd vroeger gaven. Het is nog niet zo lang geleden dat kinderen konden overlijden door een bepaalde vorm van hersenvliesontsteking. Rode hond in de zwangerschap, gaf bij veel kinderen ernstige oogafwijkingen, doofheid of hartafwijkingen. Kinderartsen zullen daarom ouders altijd het advies geven om hun kind te laten vaccineren. Er zijn maar heel weinig medische redenen, waarbij vaccineren een bezwaar vormt.

Naar een artikel uit:

<https://mijnkinderarts.nl/vaccinatie/weerstand-teen-vaccineren/>, 15 augustus 2015

Vragen bij tekst 2
WEERSTANDEN TEGEN VACCINEREN

De redenen waarom ouders de keuze maken om hun kind niet te laten vaccineren kan voortkomen uit verschillende overwegingen.

- 2p ☐ 9. Noteer de drie redenen die in alinea 1 besproken worden. Maximaal twee woorden per reden.

Waarom is volgens alinea 2 geen of weinig kans dat besmettelijke ziekten de kans krijgen om de kop op te steken?

- 1p ☐ 10. Citeer het zinsgedeelte waarin het antwoord staat.

- 1p ☐ 11. Citeer de conclusie in alinea 2.

In alinea 3 wordt het verschil tussen virusziekten en infecties, die door bacteriën veroorzaakt worden, besproken.

- 1p ☐ 12. Noteer het verschil tussen deze ziekten.

In alinea 4 staat: "Kinderartsen weten ... vroeger gaven." (r. 29-30)

- 1p ☐ 13. Citeer de voorbeelden van deze ellende die in alinea 4 besproken worden.

In alinea 4 staat: "Kinderartsen zullen ... laten vaccineren." (r. 33-34)

- 1p ■ 14. Welk verband geeft het woord daarom aan?

- A Tegenstelling
- B Opsomming
- C Reden
- D Doel-middel

Vragen bij tekst 3

VEEL ARUBANEN WETEN NIET WAT NORMAAL ETEN IS

1p ■ 15. Wat is de functie van de inleiding?

Kies het beste antwoord.

- A Het introduceren van het probleem waar de tekst over gaat.
- B Het geven van een korte samenvatting van de tekst.
- C Het noemen van de aanleiding voor het schrijven van de tekst.
- D Het vertellen van een kort verhaaltje over het onderwerp.

2p □ 16. Welke stijging constateert diëtiste Carol Stamper naar aanleiding van een onderzoek over eetcultuur op Aruba?

Lees alinea 2.

1p □ 17. Citeer de kernzin van alinea 2.

1p □ 18. Citeer in maximaal drie woorden het zinsgedeelte dat precies aangeeft wat veganistisch leven of veganistisch opvoeden inhoudt.

Lees alinea 3.

1p ■ 19. Er zijn mogelijke gevaren, vooral bij kinderen, indien men op eigen houtje start met veganistisch eten. Hoeveel gevaren staan er in alinea 3?

- A 3
- B 4
- C 5
- D 6

In alinea 3 (r. 20) staat: "B12 zit... en melk."

1p □ 20. Waarom kan het door een gebrek aan deze vitamine vooral bij kinderen snel mis gaan?

Lees alinea 4.

2p □ 21. Welke twee adviezen worden aan de ouders gegeven die besluiten om hun kind veganistisch op te voeden?

1p ■ 22. Welk verband bestaat er in de laatste zin van alinea 4?

Kies het beste antwoord.

- A Opsommend verband
- B Redengevend verband
- C Tegenstellend verband
- D Vergelijkend verband

Lees de alinea's 5, 6 en 7.

1p ■ 23. Welk woord past het beste boven alinea's 5, 6 en 7 als tussenkopje?

Kies het beste antwoord.

- A Balans
- B Gezonder
- C Leefstijl
- D Suppleteren

1p □ 24. Citeer het zinsgedeelte dat antwoord geeft op de vraag:

Wat wilde de AZV met het programma 'Biba Saludabel' bewijzen?

1p ■ 25. Wat is het verband tussen de alinea's 6 en 7?

- A Opsomming
- B Tegenstelling
- C Toelichting
- D Reden

In alinea 6 staat: "Als je die ... dit te suppleteren." (r. 37-39)

1p □ 26. Waar verwijst het woord die naar?

Lees alinea 7.

Stamper concludeert dat een gebalanceerd dieet voor belangrijk is.

1p ■ 27. Welk van de onderstaande woorden kun je het beste in de bovenstaande zin invullen?

- A diëtisten
- B iedereen
- C kinderen
- D veganisten

Vragen bij tekst 4
ZEEËN VAN PLASTIC

- 1p ■ **28.** Wat is de belangrijkste functie van de eerste illustratie van deze tekst op pagina 4?
De illustratie van deze tekst ...
A dient vooral om de aandacht te trekken.
B is nodig om de tekst te begrijpen.
C maakt duidelijk wat de tekst van de lezer wil.
D voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.

- 1p ■ **29.** Wat is de functie van de lead?
Kies het beste antwoord.
A Het introduceren van het probleem waar de tekst over gaat.
B Het geven van een korte samenvatting van de tekst.
C Het noemen van de aanleiding voor het schrijven van de tekst.
D Het vertellen van een kort verhaaltje over het onderwerp.

De producten die in alinea 1 genoemd worden, zijn niet helemaal van oceaanplastic gemaakt.

- 1p □ **30.** Citeer het zinsgedeelte waarmee de schrijver aangeeft dat de genoemde producten niet helemaal van oceaanplastic zijn gemaakt.

Alinea 2 eindigt met de volgende vraag: "Lever je ... te schaffen?" (r. 10-12)
Het antwoord hierop is volgens alinea 3: "Nee!"

- 1p ■ **31.** Welke zin uit alinea 3 geeft de juiste reden waarom de consument geen bijdrage levert aan het verminderen van de plasticvervuiling door een gaderobe van oceaanplastic aan te schaffen?
Kies het beste antwoord.
A De hoeveelheid ... heel klein. (r. 16-17)
B Meestal is ... nieuw plastic. (r. 17-19)
C Dat komt ... kunt doen. (r. 19-20)
D Het zijn ... door elkaar. (r. 20-21)

In alinea 3 lees je de reactie van Maria Westerbos op de vragen uit alinea 2. Zij is niet zo enthousiast over de producten die gemaakt worden van oceaanplastic.

- 1p □ **32.** Citeer het zinsgedeelte dat aangeeft dat zij niet zo enthousiast is.

In alinea 4 is er sprake van een oorzakelijk verband.

1p ☐ 33. Noteer het signaalwoord bij dit verband.

1p ☐ 34. Citeer de kernzin van alinea 4.

1p ■ 35. Welk verband staat in de laatste zin van alinea 4?

- A Redengevend verband
- B Tegenstellend verband
- C Toelichtend verband
- D Vergelijkend verband

Lees alinea 5.

1p ■ 36. Hoeveel voorbeelden van producten vervaardigd uit plastic worden hier genoemd?

- A 8
- B 9
- C 10
- D 11

1p ■ 37. Welk verband staat in de eerste zin van alinea 6?

- A doel - middel
- B oorzaak - gevolg
- C toelichtend
- D vergelijkend

Lees alinea 6.

1p ☐ 38. Op welke manier wil de *Plastic Soup Foundation* mensen helpen plastic te vermijden?

Lees de laatste zin van alinea 7. "De stichting ... in Denemarken." (r. 57-59)

1p ☐ 39. Welke stichting wordt hier bedoeld?

In alinea 7 staat een toelichtend verband.

1p ☐ 40. Citeer de zin waarin de toelichting staat.

Lees alinea 8.

Als je het probleem echt wilt oplossen, moet je naar de bron volgens Merkx.

- 1p □ **41.** Citeer de zin waarin duidelijk staat wat de bron is.

In alinea 9 staat: "Maar inmiddels ... bronnen heeft." (r. 70-71)

- 2p □ **42.** Noteer de andere bronnen die in deze alinea genoemd worden.

- 2p □ **43.** Noteer de drie 'eigenaren' van het probleem die in alinea 10 wordt beproken.

Lees alinea 11.

In deze alinea noemt de schrijver enkele voorbeelden.

- 1p □ **44.** Waar zijn dit voorbeelden van?

Lees alinea 12.

De overheid heeft invloed op het gedrag van de mens.

- 1p □ **45.** Citeer de zin die het beste het gevolg van deze invloed aanduidt.

Lees alinea 13.

In deze alinea staat een voorwaardelijk verband.

- 1p □ **46.** Citeer het zinsgedeelte waarin deze voorwaarde staat.

ARUBA

Examen MAVO

2019

Tijdvak 1

7 mei

07.30 – 10.00

Nederlands Leesvaardigheid

Werkblad

Naam: _____

Examen nummer: _____

School: _____

Cijfer:

Aantal
punten:

Dit werkblad bestaat uit 6 bladzijden.

AANWIJZINGEN

Algemene regels die gelden tijdens de afname van het examen.

- Alleen schrijfgereedschappen en als het nodig is een rekenmachine, liniaal of geodriehoek is toegestaan.
- Het gebruik van programmeerbare rekenmachines is **niet** toegestaan.
- Alleen het gebruik van een **blauwe** of **zwarte** pen is toegestaan.
- Er mag **niets** van een ander worden geleend.
- **Het gebruik van correctievlloeistof en/of correctietape is niet toegestaan.**
- Een foutief antwoord wordt altijd doorgestreept.
- Na het maken van het examen, dienen **ALLE** opgavenbladen ingeleverd te worden.
- Het gebruik van een **ééndelig** verklarend woordenboek Nederlands **en** een woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (de thuistaal van de kandidaat) is toegestaan.

■ **Meerkeuzevragen**

- Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

□ **Open vragen**

- Geef niet méér antwoorden dan er worden gevraagd. Als er **bijvoorbeeld** twee redenen worden gevraagd, geef er dan twee en niet méér. In dit geval kunnen alleen de eerste twee redenen punten opleveren.
- **Citeren** is het overnemen van een tekstgedeelte (een woord, enkele woorden, een zinsgedeelte, een zin of een aantal zinnen uit een tekst). Het overgenomen tekstgedeelte heet: het citaat. Het citeren mag worden uitgevoerd door het hele tekstgedeelte over te nemen in het antwoord of door minimaal het eerste en het laatste woord van het tekstgedeelte in het antwoord over te nemen, gescheiden door drie puntjes tussen haakjes. Een regelverwijzing is niet verplicht.

Nederlands Leesvaardigheid 2019 – tijdvak 1

Meerkeuzevragen: 17 punten

2.		8.		19.		25.		29.		36.	
6.		14.		22.		27.		31.		37.	
7.		15.		23.		28.		35.			

Open vragen: 36 punten

- 1p ☐ 1. _____
- 2p ☐ 3. 1. _____
2. _____
- 1p ☐ 4. _____
- 1p ☐ 5. _____

- 2p ☐ 9. 1. _____
2. _____
3. _____
- 1p ☐ 10. _____

- 1p ☐ 11. _____

1p ☐ **12.**

2p ☐ **13.**

2p ☐ **16.**

1.

2.

1p ☐ **17.**

1p ☐ **18.**

1p ☐ **20.**

2p ☐ **21.**

1.

2.

1p ☐ **24.**

1p ☐ **26.**

- 1p ☐ **30.** _____
- 1p ☐ **32.** _____
- 1p ☐ **33.** _____
- 1p ☐ **34.** _____
- 1p ☐ **38.** _____
- ✓ ☐ **39.** _____
- 1p ☐ **40.** _____

- 1p ☐ **41.** _____

- 2p ☐ **42.** 1. _____
2. _____
3. _____
- 2p ☐ **43.** 1. _____
2. _____
3. _____
- 1p ☐ **44.** _____
- 1p ☐ **45.** _____

46.

1^e correctie:

Meerkeuzevragen :

Open vragen :

Totaal aantal punten :

2^e correctie:

Meerkeuzevragen :

Open vragen :

Totaal aantal punten :

ARUBA

Examen MAVO

2019

Tijdvak 1

7 mei

07.30 – 10.00

Nederlands Leesvaardigheid

Correctievoorschrift

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Correctiemodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling voor het schooljaar 2018 - 2019

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de volgende regels.

Voor de beoordeling zijn de volgende regels van belang:

1. De directeur stelt zo spoedig mogelijk het door de kandidaten gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het proces verbaal van het examen aan de examinerator ter hand.
2. De examinerator ziet het werk zo spoedig mogelijk na, wijst er de onvolkomenheden in aan en geeft het werk aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het examen zo spoedig mogelijk en levert het resultaat van de beoordeling uiterlijk twee dagen voor de bekendmaking van de cesuur in.
4. Indien de commissie die belast is met de vaststelling van de opgaven, bindende normen voor de beoordeling van het werk heeft opgesteld, passen de examinerator en de gecommiteerde deze bij hun beoordeling toe.
5. Indien voor één vak twee of meer examineratoren optreden, bepalen zij in onderling overleg de behaalde scores per vraag. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het geschil voorgelegd aan de voorzitter van de examencommissie van de desbetreffende school. De voorzitter van de examencommissie kan hierbij in overleg treden met de voorzitter van de gecommiteerden. De voorzitter van de gecommiteerden kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde wordt gemiddeld met de dichtstbijzijnde beoordeling van de examinerator en de eerste gecommiteerde.
6. De examinerator en gecommiteerde drukken hun beoordeling uit in een cijfer uit de schaal van cijfers 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal aan de hand van de omzettingstabel. De examinerator en gecommiteerde vermelden de door hen toegekende cijfers niet op het werk zelf, doch op een afzonderlijk vel papier.
7. De examinerator vult de vastgestelde cijfers voor het centraal schriftelijk examen in op een lijst van cijfers, waarvan het model door de directeur van de Directie Onderwijs wordt vastgesteld. De examinerator en de gecommiteerde ondertekenen deze lijst.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende regels van toepassing:

1. De examinerator tikt in de digitale versie van het scoreblad dat verstrekt wordt door het Examenbureau, de namen en/of nummers van **alle kandidaten** en het toegekende aantal scorepunten per vraag van iedere kandidaat.
2. Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die **geen gehele getallen** zijn, of een **score minder dan 0** zijn **niet toegestaan**.
3. Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerst gegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.4 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerst gegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.5 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
4. Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de letter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
5. Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
6. Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

7. Indien de examiner of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het Examenbureau. Het is **niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel**. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 8. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 9. Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur of een door hem aangewezen persoon stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het Examenbureau heeft de correctievoorschriften vastgesteld. De corrector mag **niet afwijken van het correctievoorschrift**.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
- NB3 Als het Examenbureau vaststelt dat een (centraal) examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld in een erratum naar de directeur van de scholen gestuurd.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In geval dat het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen. In dat geval houdt het Examenbureau bij de vaststelling van de cesuur/N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen **kunnen maximaal 53 scorepunten worden behaald**.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld.

1. Bij de tekst(en) met vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
2. Indien door de kandidaat tussen twee informatie-elementen een aantoonbaar onjuist (onlogisch) verband wordt gelegd, dient voor ten minste één van beide informatie-elementen geen score te worden toegekend.
3. Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het antwoordmodel) niet meegeteld.
4. Het gebruik van een **ééndelig** verklarend woordenboek Nederlands **en** een woordenboek Nederlands naar een vreemde taal (de thuistaal van de kandidaat) is toegestaan.

4 Het correctiemodel

Nederlands Leesvaardigheid 2019 – tijdvak 1

Meerkeuzevragen: 17 punten

2.	C	8.	D	19.	C	25.	A	29.	A	36.	C
6.	C	14.	C	22.	B	27.	B	31.	C	37.	A
7.	D	15.	C	23.	A	28.	A	35.	B		

► **Toelichting bij vraag 2:**

1. Het eiland wordt omringd door het kristalheldere water van de zuidelijke Caribische Zee ...
2. ... en ligt beneden de orkaangordel.
3. Het is er vrijwel altijd 25 graden of meer ...
4. ... en ook de zon is er elke dag van de partij.

► **Toelichting bij vraag 19:**

1. zware ondervoeding
2. vitaminetekorten
3. overlijden
4. bloedarmoede
5. problemen aan het zenuwstelsel

Open vragen: 36 punten

- 1p □ 1. Waarvoor is Aruba het perfecte paradijs volgens dit affiche?
...voor je droomhuwelijk op het strand.
- 2p □ 3. Waarom kunnen event planners op Aruba alles goed organiseren?
1. Ze hebben de juiste contacten.
2. Ze zijn goed vertrouwd met het eiland.
- 1p □ 4. Waar houden event planners volgens de tekst rekening mee als ze een huwelijk organiseren voor hun klanten?
(Ze houden rekening met) de voorkeuren en het budget van hun klanten.
Let op: Indien één antwoord wordt gegeven 0 punten.
- 1p □ 5. Welke bron moet je raadplegen indien je meer informatie wilt krijgen over trouwen op Aruba?
De huwelijksgids of
<http://www.aruba.com/aruba-vacations/weddings-honeymoons>

De redenen waarom ouders de keuze maken om hun kind niet te laten vaccineren kan voortkomen uit verschillende overwegingen.

- 2p □ 9. Noteer de drie redenen die in alinea 1 besproken worden.
Maximaal twee woorden per reden.

1. **Godsdienstige aspecten**
2. **Gevoelsmatige bezwaren**
3. **Alternatieve geneeswijzen**

(3 goed = 2 punten, 2 goed = 1 punt, 1 goed = 0 punten)

Waarom is volgens alinea 2 geen of weinig kans dat besmettelijke ziekten de kans krijgen om de kop op te steken?

- 1p □ 10. Citeer het zinsgedeelte waarin het antwoord staat.
“Door de huidige hoge aantallen ouders die hun kinderen wel laten vaccineren...” (r. 14)

- 1p □ 11. Citeer de conclusie in alinea 2.
“Als iedereen zijn kind laat vaccineren heeft dat dus voordeel voor de gehele bevolking en niet alleen voor het kind zelf.” (r. 22-23)

In alinea 3 wordt het verschil tussen virusziekten en infecties, die door bacteriën veroorzaakt worden, besproken.

- 1p □ 12. Noteer het verschil tussen deze ziekten.
Virusziekten, (zoals bof, mazelen, rode hond, kinderverlamming) zijn niet te behandelen, maar infecties die door bacteriën veroorzaakt worden, zijn wel met antibiotica te behandelen.

In alinea 4 staat: “Kinderartsen weten ... vroeger gaven.” (r. 29-30)

- 1p □ 13. Noteer de voorbeelden van deze ellende die in alinea 4 besproken worden.
1. Overlijden door (een bepaalde vorm van) hersenvliesontsteking
2. Rode hond in de zwangerschap, gaf bij veel kinderen ernstige oogafwijkingen, doofheid of hartafwijkingen

Diëtiste Carol Stamper constateert iets naar aanleiding van een onderzoek over eetcultuur op Aruba

- 2p □ 16. Wat constateert ze?
1. Een stijging in het aantal volwassenen dat interesse heeft om veganistisch te leven.
2. Een stijging in het aantal ouders dat hun kind veganistisch wil opvoeden.

Lees alinea 2.

- 1p □ 17. Citeer de kernzin van alinea 2.
“ ‘Balans en zo gevarieerd mogelijk eten is belangrijk voor vegans en niet-vegans,’ benadrukt Stamper.” (r. 6-7)

- 1p □ 18. Citeer in maximaal drie woorden het zinsgedeelte dat precies aangeeft wat veganistisch leven of veganistisch opvoeden inhoudt.
“...zonder dierlijke producten...” (r. 10-11)

- In alinea 3 (r. 20) staat: "B12 zit... en melk."
- 1p □ 20. Waarom kan het door een gebrek aan deze vitamine vooral bij kinderen snel mis gaan?
Omdat zij geen reserve (hiervan) hebben.

- Lees alinea 4.
- 2p □ 21. Welke twee adviezen worden aan de ouders gegeven die besluiten om hun kind veganistisch op te voeden?
1. (Dit) alleen onder begeleiding van een diëtist (doen).
2. Regelmatig het bloed (te) laten controleren.

- 1p □ 24. Citeer het zinsgedeelte dat antwoord geeft op de vraag:
Wat wilde de AZV met het programma 'Biba Saludabel' bewijzen?
"...(dat het programma wilde aantonen) dat vegetarisch en veganistisch leven op Aruba een lekkere en gezonde optie is." (r. 31-32)

- In alinea 6 staat: "Als je die ... dit te supplementeren." (r. 37-39)
- 1p □ 26. Waar verwijst het woord die naar?
Vitamine B12 en Omega 3
Let op: Indien één antwoord wordt gegeven 0 punten.

- De producten die in alinea 1 genoemd worden, zijn niet helemaal van oceaanplastic gemaakt.
- 1p □ 30. Citeer het zinsgedeelte waarmee de schrijver aanduidt dat de genoemde producten niet helemaal van oceaanplastic zijn gemaakt.
"...zouden zijn gemaakt" (r. 4-5)

- In alinea 3 lees je de reactie van Maria Westerbos op de vragen uit alinea 2. Zij is niet zo enthousiast over de producten die gemaakt worden van oceaanplastic.
- 1p □ 32. Citeer het zinsgedeelte dat aangeeft dat zij niet zo enthousiast is.
"...maakt zich weinig illusies" (r.14-15)

- In alinea 4 is er sprake van een oorzakelijk verband.
- 1p □ 33. Noteer het signaalwoord bij dit verband.
daardoor

- 1p □ 34. Citeer de kernzin van alinea 4.
"Producten vervaardigen ... helpt wel!" (r.31-33)

- Lees alinea 6.
- 1p □ 38. Op welke manier wil de *Plastic Soup Foundation* mensen helpen plastic te vermijden?
Door een plasticdieet en coaches die mensen steunen.
Let op: Indien één antwoord wordt gegeven 0 punten.

- 1p □ 39. Lees de laatste zin van alinea 7. "De stichting ... in Denemarken." (r. 57-59)
Welke stichting wordt hier bedoeld?
Waste Free Oceans

In alinea 7 staat een toelichtend verband.

- 1p □ 40. Citeer de zin waarin de toelichting staat.
"Zo stond deze stichting aan de wieg van het Europese *Fishing for Litterproject*, waarbij vissers een vergoeding kunnen krijgen als ze op plastic vissen." (r. 55-57)

Lees alinea 8.

Als je het probleem echt wilt oplossen, moet je naar de bron volgens Merkk.

- 1p □ 41. Citeer de zin waarin duidelijk staat wat de bron is.
"Je moet zorgen dat de instroom van plastic in het water stopt en schoonmaken waar dat nodig is." (r. 64-65)

In alinea 9 staat: "Maar inmiddels ... bronnen heeft." (r. 70-71)

- 2p □ 42. Noteer de andere bronnen die in deze alinea genoemd worden
1. het wassen van kleren
2. autorijden
3. kleine plastic bolletjes, de zogenaamde *microbeads*, in cosmeticaproducten
(3 goed = 2 punten, 2 goed = 1 punt, 1 goed = 0 punten)

- 2p □ 43. Noteer de drie 'eigenaren' van het probleem die in alinea 10 wordt beproken.
Raadpleeg alinea 12.
1. Consument
2. Industrie
3. Overheid
(3 goed = 2 punten, 2 goed = 1 punt, 1 goed = 0 punten)

Lees alinea 11.

In deze alinea noemt de schrijver enkele voorbeelden.

- 1p □ 44. Waar zijn dit voorbeelden van?
Voorbeelden van zaken/dingen waaraan je kunt zien dat het lastig is om het probleem van de plasticsoep goed aan te pakken.

Lees alinea 12.

De overheid heeft invloed op het gedrag van de consument ten aanzien van het gebruik van plastic.

- 1p □ 45. Citeer de zin die het beste het gevolg van deze invloed aanduidt.
"Veel mensen ... de winkel." (r. 100)
Niet goed: "Het aantal ... jaar geleden." (r. 100-102)

Lees alinea 13.

In deze alinea staat een voorwaardelijk verband.

- 1p □ 46. Citeer het zinsgedeelte waarin deze voorwaarde staat.
"Als er wereldwijd statiegeld zou komen op alle blikjes, juicepakken en plastic flessen,"... (r.104-105)

5 Inzenden scores

De examiner verwerkt **na de eerste correctie** de scores van **alle kandidaten** in alfabetische volgorde in de digitale versie van het scoreblad. Dit scoreblad wordt door het Examenbureau verstrekt.

De examiner mailt het ingevulde **voorlopige scoreblad** naar het Examenbureau **voordat het werk naar de gecommiteerde wordt gestuurd**.

Nadat de bespreking van het werk met de gecommiteerde heeft plaatsgevonden, past de examiner het voorlopige scoreblad aan en stuurt de **definitieve versie** van het scoreblad naar het Examenbureau.

Het Examenbureau analyseert de scores en **stelt de definitieve cesuur/N-term vast**. Na vaststelling **ontvangen de directeuren van de scholen de omzettingstabel** voor het desbetreffende vak van het Examenbureau.

6 Bronvermeldingen

Tekst 1	Naar een reclametekst op de website van www.aruba.com geraadpleegd op december 2018
Tekst 2	Naar een artikel op de website van mijnkinderarts.nl , 15 augustus 2015
Tekst 3	Naar een artikel uit Caribisch Netwerk, 5 augustus 2018
Tekst 4	Naar een artikel uit HP/De Tijd, 13 september 2018